

ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๕ มิ.ย. ๕๖ ผมไปเยอรมันนี้กับคณะดูงาน DFC 3 จัดโดยสถาบันคลังสมองของชาติ เป็นคณะใหญ่ ๒๒ คน เดินทางโดยการบินไทย ขาไปนั่งเครื่องบิน A380-800 ซึ่งที่นั่งนอนราบได้ และมีความทันสมัยหลายอย่าง ทำให้ขากลับนั่งเครื่อง A340 รู้สึกว่ามันเก่าล้าสมัยไปทันที

ผมไม่มีประสบการณ์ของหายเป็นครั้งแรก โดยลืมเก็บคอมพิวเตอร์ MacBook Air เข้ากระเป๋า ตอนผ่าน security check โชคดีที่มีไกด์เยอรมันช่วยติดตามให้จากการทำอากาศยาน แฟรงก์เฟิร์ต แล้วไปรับคืนในวันกลับ โดยเสียค่าบริการให้แก่การทำฯ ไป ๕๐ ยูโร (๒,๐๐๐ บาท) ทำให้ผมได้ฝึกทำงานและจดบันทึกด้วย iPad mini อย่างเดียว ไม่มี MacBook Air เข้าคู่อย่างการเดินทางครั้งก่อนๆ แม้จะไม่ดีเท่า แต่ก็ใช้ได้ และดีที่ลดน้ำหนักของลงไป ๑ กก.

ได้ประสบการณ์บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงใหม่ คือ iPod nano ซึ่งต้องซื้อหูฟังแบบมีไมโครในตัวมาเสียย สะดวกมากตอนไปทัวร์เดินเท้า (ที่ไฮเดลเบิร์ก) ใช้บันทึกเสียงของไกด์ เอามาประกอบการเขียนบันทึกลง บล็อก ได้ดีมาก เสียงชัด และเบาดีมาก แต่ราคาก็สูงด้วย (๕,๕๐๐ + ๑,๐๘๐ บาท)

ผมไม่ได้ไปประเทศเยอรมันมานานแล้ว ไปครั้งนี้ประทับใจในการส่งเสริมการใช้จักรยาน ที่ส่งเสริมจริงจังมาก ผู้จักรยานได้รับลำดับความสำคัญบนถนนและบนทางเท้า บนทางเท้าที่กว้างเขาจะมี เลนจักรยานที่ปูกระเบื้องคนละสี (มักเป็นสีแสดคล้ำ) และเรียงกระเบื้องทะแยงให้สังเกตง่ายว่าไม่ใช่ทางเท้า แม้ถนนที่แคบและไม่มีทางเท้าให้แบ่งเป็นเลนจักรยาน เขาก็ยังขีดเส้นแบ่งบนถนนให้เป็นทางจักรยาน

การส่งเสริมการใช้จักรยานของเยอรมันนี้ จริงจังยิ่งกว่าที่สวีเดนแลนด์

ได้ไปเห็นกับตา ว่าน้ำท่วมใหญ่ของยุโรปคราวนี้มันหนักทีเดียว แต่เมื่อไปเห็นระดับน้ำของแม่น้ำ Neckar ที่ตอนน้ำท่วมใหญ่เมื่อกว่าสองร้อยปีมาแล้ว สูงกว่าระดับถนนใกล้เคียงแม่น้ำกว่า ๓ เมตร ก็ตระหนักว่า เรื่องน้ำท่วมเป็นเรื่องของธรรมชาติ คนต่างหากที่ไม่เคารพธรรมชาติ ไปสร้างสิ่งก่อสร้างขวางทางน้ำ แล้วไปสมมติเรียกน้ำหลากด้วยวิธีคิดที่เอาตนเองเป็นศูนย์กลางว่าน้ำท่วม

ได้ไปเห็นว่าเศรษฐกิจของเยอรมันดีมาก เมืองต่างๆ ของเยอรมันยังมีการก่อสร้างอาคารมาอย่างน่าแปลกใจ ยิ่งที่เบอร์ลิน ยิ่งมีส่วนที่กลายเป็นเมืองใหม่ และยังมีการก่อสร้างอีกมากมาย

ไปเห็นสถานีรถไฟกลางของเบอร์ลิน แล้วสะท้อนใจในความล้าหลังของระบบรถไฟไทย ยิ่งได้กินอาหารบนรถไฟ ก็แปลกใจว่าอาหารอร่อยและบริการดีมากอย่างไม่น่าเชื่อ รวมทั้งราคาก็เหมือนตามร้านทั่วไป

การเดินทางครั้งนี้ ผมออกค่าใช้จ่ายเอง รู้สึกสบายใจว่า ไม่เป็นภาระของหน่วยงานใดๆ ที่ผมเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งสถาบันคลังสมองฯ ผมมีความเชื่อว่า

คนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องระมัดระวัง ไม่ไปเป็นภาระหรือเบียดเบียนหน่วยงาน หรือราชการ ผมสังเกตเห็นว่า คนบางคนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้อะไรๆ ฟรี ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้ว ไม่มีอะไรฟรี มีผู้รับภาระไม่ทางตรงก็ทางอ้อม หากเป็นราชการออก หรือใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน ก็แปลว่าใช้ภาษีที่มาจากชาวบ้านและพวกเรานั่นเอง

ไม่ทราบว่าคุณคิดไปเองหรือเปล่า ว่าบุคลิกของมหาวิทยาลัยของเยอรมัน กับของไทยแตกต่างกัน  
ที่เราบอกมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องหาจุดเน้นหรือจุดเด่นของตนเอง และมหาวิทยาลัยไทยที่เพิ่งเปลี่ยนมาจากวิทยาลัย  
ต่างก็พยายามทำตัวให้เหมือนมหาวิทยาลัยเก่าแก่ เพื่อให้มีศักดิ์ศรี นั้น ผมสังเกตว่าผมไม่เห็นกระบวนทัศน์นั้นในเยอรมัน คือเขามั่นใจในตัวเอง  
ว่าเขาเป็นมหาวิทยาลัยแบบที่เขาเป็น และสร้างจุดเด่น จุดที่สามารถแข่งขันได้ จากจุดแข็งที่มี ☐☐☐ แม้แต่มหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งเสียเปรียบในด้านเก็บที่ค่าเล่าเรียน  
(ในราคาที่น่าว่าสูง) ในขณะที่มหาวิทยาลัยของรัฐไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่มหาวิทยาลัยเอกชนก็สร้างจุดแข็ง (และจุดขาย) จนเขาอยู่ได้

วิจารณ์ พานิช

๑๗ มิ.ย. ๕๖

คัดลอกจาก <http://www.gotoknow.org/posts/543461>